

Regler for ansvar for medicinering og forebyggelse af medicineringsfejl

Anne Mette Dons
Chef for Tilsyn
Sundhedsstyrelsen

Vejledning om ordination og håndtering af lægemidler

Vejl. nr. 9429 af 30/06/2006

- Ledelsens ansvar
 - Arbejdstilrettelæggelse, kompetencer, instrukser
- Lægens ansvar
 - Medicin ordination
 - Journalføring
 - Delegation til personalet
- Personalets ansvar
 - Medicingivning
 - Sygeplejefaglige optegnelser

Medicineringsprocessen Definitioner (1)

Medicinordination: En læges skriftlige eller mundtlige videregivelse af beslutning om at behandle en patient med såvel receptpligtig som håndkøbsmedicin.

- Ved mundtlig medicinordination skal både lægen og plejepersonen sikre sig, at det præcise indhold i ordinationen er forstået.

Medicineringsprocessen Definitioner (2)

- Medicinadministration: Personalets omdeling og hjælp til patientens indtagelse af medicin, herunder den fornødne observation af patienten.
- Enstrengt medicin håndtering: Anvendelse af fælles ordinationsskema på et sygehus. Lægen indfører sine medicinordinationer i skemaet, og plejepersonalet benytter samme skema ved dispensering og medicinadministration
- Medicingivning: Dispensering og medicinadministration

Ledelsens ansvar

- Hensigtsmæssig arbejdstilrettelæggelse
 - sikring af kvaliteten i patientbehandlingen
 - uforstyrret medicinhandling
- Personalets kvalifikationer / oplæring
- Instrukser for
 - personalets håndtering af medicin
 - identifikation af patient og lægemiddel
 - håndtering af dosisdispenseret medicin
 - udarbejdelse af opdaterede medicinlister /formidling af oplysninger om ordineret medicin ved indlæggelse og udskrivning

Lægens ansvar ved medicinordination og anvendelse af medhjælp

- Vurdering af
 - Indikation
 - kontraindikationer
 - risiko for bivirkninger
 - mulige interaktioner
- Tilstrækkelig udførlig medicinordination:
 - angivelse af styrke, mængde, dosis, doseringshyppighed, administrationsmåde
 - Medhjælps kompetancer
 - Mundtlig videregivelse – både læge og plejepersonalet skal sikre sig at det præcise indhold af ordinationen

Lægens ansvar ved journalføring af medicin

- Journalføringspligt
- Alle medicinordinationer skal journalføres i ét fælles ordinationsskema (enstrenget medicin håndtering)
- Det ordinerede lægemiddel samt indikation for ordinationen skal dokumenteres i journalen med henvisning til ordinationsskema
- Lægens navn, dato/tid skal fremgå af dokumentationen

Delegation af medicingivning

- Lægen:
 - Anvendelse af medhjælp:
 - Autoriserede sundhedspersoner
 - Andre personer uanset uddannelse
 - Udførlig ordination og instruktion og information
- Personalet:
 - En plejeperson, der har påtaget sig en opgave, har ansvaret for den fornødne instruktion i tilfælde af at han/hun overdrager opgaven til en anden person

Personalet – selvstændigt ansvar ved medicin håndtering

- Personalet der dispenserer medicin har ansvar for at
 - dispenseringen er i overensstemmelse med ordination
 - medicinbeholderen er mærket med navn og personnummer
 - der er overensstemmelse mellem identifikation af patient og identifikation på medicinbeholder
- Personalet skal reagere på/gøre opmærksom på:
 - manglende entydighed
 - uoverensstemmelser med lokale instrukser
 - manglende kompetence ifh. til opgaven
 - mistanke om fejl eller misforståelser
 - relevante observationer (videregivelse af disse til læge)

Personalets ansvar - journalføring

- Ved mundtlige ordinationer, herunder telefonordinationer, anføres oplysningerne i medicinskema og journal af den person der modtager ordinationen
- Det skal fremgå af de sygeplejefaglige optegnelser, hvis der sker afvigelser fra det ordinerede

Medicineringsprocessen

Utilsigtede hændelser - ordination

- Medicinordination: Patienter med leddegigt fik ordineret præparatet Methotrexat 1 gang dagligt i stedet for en gang ugentligt. Knoglemarven hos disse patienter blev påvirket og de blev svært inficerede.
- Forebyggelse:
 - » 1) Undervisning
 - » 2) I de elektroniske medicinmoduler vises en advarsel, når præparatet ordineres dagligt.
-

Medicineringsprocessen

Utilsigtede hændelser - enstrenget medicinhandling

- Enstrenget medicinhandling: I en patients journal var ordineret præparatet Centyl med kaliumklorid, med ordinationen var overført til medicin kardex som Centyl uden kaliumklorid
- Forebyggelse:
- Enstrenget medicinhandling

Medicineringsprocessen

Utsigtede hændelser - administration

- Medicinadministration: Patienter fik administreret præparater, som var ordineret til medpatienter, heriblandt morfinpræparater. I nogle hændelser er beskrevet, at det havde alvorlige konsekvenser for patienterne, idet de havde respiratoriske lidelser, og respirationen således blev yderlig forværret ved indtagelse af morfinpræparater.
- Forebyggelse:
 - Identifikationen af patienten skal svare til identifikationen på medicinbeholderen. Identifikationen skal ske ved fulde navn og personnummer
 - Stregkode –ID af medicin og patient

Fremtidige muligheder

- GS1-standard
- Elektroniske medicinmoduler
- Fælles medicinkort
- Beslutningsstøtte